

c. Voksne skal have valgmuligheder og, når først valget er gjort, en udstrakt grad af medbestemmelse i forhold til form og indhold i undervisningen, som derfor i praksis ofte vil falde forskelligt ud.

Det offentlige har derfor ikke til hovedopgave at harmonisere voksenundervisningen og folkeoplysningen, men at sørge for, at der findes gode rammer for fornyelse af den virksomhed, som forefindes i dag, og for udvikling af nye tilbud, som nødvendiggøres af samfundets forandring.

Ad punkt 2

Hvad angår folkeoplysningen, sigtes mod gennemførelsen af en ny lovgivning vedrørende principperne for fordeling af offentlige tilskud, således at der i højere grad end i dag sikres de nødvendige frie rammer for områdets udvikling. Lovgivningen bør i sig rumme mulighed for fornyelse og utraditionelle folkeoplysningsaktiviteter.

Den ny lovgivning om folkeoplysning må baseres på et forudgående forsøgs- og udviklingsarbejde. I den forbindelse nedsættes et bredt sammensat udvalg med repræsentanter for de involverede parter. Udvalget får til opgave at følge forsøgs- og udviklingsarbejdet samt på baggrund af erfaringerne herfra udarbejde forslag til en ny lov om folkeoplysning til afløsning af den nuværende lov om fritidsundervisning m.v. Derved kan lovgivningen få en forankring i den virkelighed, i hvilken loven skal fungere i praksis.

Lov om folkeoplysning må bygge videre på folkeoplysningstraditionen og det mangfoldighedsprincip, som aktiviteterne i dag er en afspejling af. Det vil sige, at der skal være plads til mange forskellige initiativtagere repræsenterende forskellige kredse i samfundet. Ligeledes bør bredden i aktiviteterne opretholdes for at sikre borgerne valgmuligheder, uanset om de er interesserede i at deltage i f.eks. studiekredse om samfundsspørgsmål, sprogundervisning, manuelle fag eller andet.

Lovgivningen bør også tage højde for det større antal deltagere på heltid i dagtimerne, som måtte blive resultatet af udvidede orlovs- og støtteordninger, jfr. beslutningsforslagets punkt 6 og 7.

Ligeledes må tilgodeses de af mange delte ønsker om, at der gennemføres en afbureaukratisering af praksis i forbindelse med tildeling af offentlige tilskud til det folkeoplysende arbejde, at de nuværende regler forenkles og gøres mere fleksible, for eksempel ved at forskellige tilrettelæggelsesformer slås sammen, at reglerne vedrørende

timetal vurderes, og at der luges ud i skemafloraen.

I forbindelse med udviklingen af de øvrige dele af folkeoplysningen og voksenundervisningen må der tages en række hensyn.

Folkehøjskoler og andre frie kostskolers arbejdsforhold skal overvejes.

De pågældende skoleformer bør høres om ønskede ændringer i lovgivningen, som kan forbedre deres udviklingsmuligheder. Ved samme lejlighed bør der ses på, om det fortsat er hensigtsmæssigt at holde 4 så forskellige aktiviteter som folkehøjskolerne, efterskolerne, husholdningsskolerne og landbrugsskolerne sammen i én fælles lov.

Det frie og frivillige foreningsarbejdes forhold bør også drøftes i forbindelse med udarbejdelsen af en ny lov om folkeoplysning.

Den kommunale ungdomsskole må sikres en høj grad af frihed i forhold til det offentlige skolesystem for at kunne udvikle de alternativer, som har vist sig nødvendige i forhold til tidens unge.

Lovgivning om specialundervisning for voksne fra 1978 må vurderes i forhold til de mål, der i øvrigt fastlægges for den fremtidige voksenundervisning.

Endelig må der ske en drøftelse af Danmarks Radios undervisningsafdelings mulighed for også i fremtiden at virke som en aktiv del af folkeoplysningen og voksenundervisningen – ikke blot i forhold til den almene del, men også i forhold til den øvrige del af voksenundervisningen, om hvilken bemærkningerne i de næste to punkter handler.

Under opbygningen af et landsdækkende TV 2 må der tages vidtgående hensyn til voksenundervisningen og folkeoplysningen, bl.a. ved sammensætningen af de styrende organer. Tilsvarende hensyn må tages ved etableringen af lokalradio og -TV.

Ad punkt 3

Gennem 1970'erne er der sket en opbygning af enkeltfagskurserne, som forbereder voksne til folkeskolens afgangsprøver eller HF. I 1978 vedtog folkettingen en ny lovgivning, som førte kurserne fra lov om fritidsundervisning m.v. over i amtskommunernes regie.

I dag fungerer i alt 84 kurser jævnt fordelt over hele landet, og enkeltfagskurserne må således siges at være etableret som en fast bestanddel af dansk voksenundervisning. Tiden er derfor inde til at udvikle området videre i forhold til, at det er voksne deltagere, der er tale om.